

Ukázka A

Trvalo mi dlouho, než jsem pochopil, odkud přichází. *Malý princ mi kladl* hodně otázek, ale ty moje jako kdyby vůbec neslyšel. Všechno mi postupně odhalila jen jeho slova pronesená spíš nazdařbůh. Třeba když poprvé uviděl moje letadlo (nebudu vám ho kreslit, to už je na mě moc složité), zeptal se:

"To je co, tahle věc?"

"To není jen tak nějaká věc. Létá to. Je to letadlo. Moje letadlo."

A hrdě jsem mu oznámil, že jsem letec.

Nato vykřikl:

"Vážně? Ty jsi spadl z nebe!"

"Ano," připustil jsem skromně.

"No ne! To je legrační!..."

A malý princ se *velice půvabně rozesmál*, což mě notně naštvalo. Vyžaduji, aby druzí brali moje tragédie vážně. Pak dodal:

"Tak ty taky přicházíš z nebe! Z které jsi planety?"

Došlo mi, že se tím třeba vysvětlí záhada jeho příchodu, a proto jsem se honem zeptal:

"Takže ty jsi přišel z jiné planety?"

(De Saint-Exupéry, A. *Malý princ*, 13.th ed.; Albatros: Praha, 2010; s.16 – 17.)

Charakteristika uměleckého textu s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla nebo se znalostí prezentace od Elišky a s orientačním zasazením do literárněhistorického kontextu= období vzniku)

- 1) určit **žánr** a **útvár** díla
- 2) svými slovy vyjádřit **obsah** ukázky
- 3) uvést, kdo je **vypravěčem** příběhu
- 4) charakterizovat postavu **Malého prince** a popsat jeho **příběh**
- 5) zařadit dílo do **kontextu světové literatury** (doba vzniku, žánr a druh, další autoři), vyjmenovat **další autory** zabývající se tímto žánrem, vyjmenovat **další díla De Saint-Exupéryho**, osvětlit podobnost či odlišnost s uvedeným románem (třeba jiné pohádky)
- 6) provést rozbor **stylistické a jazykové výstavby textu** (a – g)
  - a) popsat použití **jazykových prostředků** (v celém díle), najít spisovné
  - b) u věty: *Malý princ mi kladl* určit **větné členy**
  - c) najít příklady **číslovek řadových**, vyjmenovat další **druhy číslovek**
  - d) u následujících slov určit **slovní druhy (1-10)** a jejich **kategorie (pád, číslo...)**: *a, malý, princ, se, velice, půvabně, rozesmál, což*
  - e) doložit, zda v textu převládají **souvětí** nebo **věty jednoduché**
  - f) najít v textu příklad **souvětí podřadného a souřadného**
  - g) provést **rozbór** tučně napsaného souvětí – hlavní a vedlejší věty - **Trvalo mi dlouho, než jsem pochopil, odkud přichází.**

Ukáža B

XXVII

Uběhlo celých šest let... a já to ještě nikomu nevyprávěl. Když jsem se vrátil, kamarádi se moc radovali, že jsem naživu. Byl jsem smutný, ale říkal jsem jim: "To je únavou..." Teď mě smutek trochu přešel. Tedy... ne úplně. Dobře vím, že se vrátil na svou planetu, protože za svítání jsem jeho tělo našel. Nebylo tak těžké... A já v noci rád poslouchám hvězdy.

Jsou jako pět set miliónů rolníček...

Stalo se ale něco podivuhodného. Já zapomněl k tomu náhubku, který jsem malému princovi nakreslil, přidělat kožený řemínek! Určitě ho nebude moct beránkovi nasadit. A tak si říkám: "Co se stalo na jeho planetě? Že by beránek okousal květinu..."

A pak zase: "To určitě ne! Malý princ přece každou noc dává na květinu skleněný poklop a beránka dobře hlídá..."

A potom jsem šťastný. A všechny hvězdy se tiše smějí.

A jindy zase: "Každému se stane, že zapomene dávat pozor, a hned je to tu! Jestli někdy večer zapomněl na ten poklop, anebo se beránek v noci nehlučně vykradl..." A v tu chvíli se všechny rolničky změň v slzy!...

De Saint-Exupéry, A. *Malý princ*, 13.th ed.; Albatros: Praha, 2010; s.93.)

Otázky a úkoly k textu:

- 1) jaké části knihy ukážka pochází, podle čeho to poznáte
- 2) Pokuste se vysvětlit (interpretovat), jak rozumíte této ukážce, proč vypravěč cítí smutek? Proč je důležité vědět zda „spásl nebo nespásl beránek květinu“?
- 3) Najděte v textu příklady metafory a personifikace, hyperboly
- 4) Nahradte podtržená slova synonymy